

Presentació del catàleg de l'exposició "Catalunya i Ultramar"

El dia 14 de desembre, a les 12.30 hores del migdia, es va presentar el llibre-catàleg de l'exposició "Catalunya i Ultramar. Poder i negoci a les colònies espanyoles (1750-1914)".

Aquesta publicació constitueix una aportació inèdita al coneixement d'un període força desconegut de la història del nostre país, partint del desenvolupament de tesis recolzades en documents, peces i material gràfic que s'ha reunit per primera vegada per donar vida a la mostra.

El llibre fa una especial incidència en la importància social de les relacions entre Catalunya i les colònies espanyoles d'Ultramar, que van donar lloc a fets polítics, econòmics i culturals tan importants com el naixement de les fàbriques Partagàs, la Cia. Tratatlantica o el Modernisme, amb Gaudí com a màxim exponent en l'arquitectura i Verdaguier en la literatura.

L'equip guionista del llibre està format per Josep M. Fradera, César Yañez i Albert García que, juntament amb altres col·laboradors, han portat a terme les tasques d'investigació,

selecció i redacció del material.

El catàleg és una coedició entre el Consorci de les Drassanes de Barcelona i Àmbit Serveis Editorials, SA, i està patrocinat, igual que l'exposició, per la Fundació Argentaria, la Fundació Tabacalera i la Compañia Tratatlantica.

L'exposició "Catalunya i Ultramar. Poder i negoci a les colònies espanyoles (1750-1914)" restarà oberta al Museu Marítim de Barcelona fins al 31 de desembre de 1996.

Activitats durant el Nadal al M.M.B.

Fins ara la prioritat del Museu en matèria de difusió, ha estat dissenyar una oferta pedagògica destinada als grups escolars, el sector de públic més nombrós dels que ens visita, i que presenta unes necessitats educatives especials. Una vegada aconseguida aquesta fita, el departament de difusió s'ha dedicat a l'organització d'activitats destinades a altres sectors de públic als quals volem oferir diversos tipus d'activitats.

És per aquesta raó que s'ha pensat a fer una sessió de contes relacionats amb el mar dins l'exposició permanent, per tal d'atreure l'atenció i l'assistència dels grups familiars.

"Contes la mar de bonics", una de les activitats del MMB durant el passat Nadal (foto MMB)

Aquesta activitat es va dur a terme durant les passades festes de Nadal, amb el nom "*Contes la mar de bonics*", i els contes van ser representats per dues actrius a la sala dedicada a Josep Pineda, on es va fer un treball de decoració i ambientació. Es van fer un total de 8 sessions, una de les quals es va fer amb llenguatge de signes per a nens amb dificultats d'audició, totes elles amb un èxit notable.

Una altra de les activitats que es van fer durant la campanya Nadal'95 va ser la d'adaptar el planetari inflable de que disposa el Museu, habitualment visitat per escolars, per al públic general. En aquest planetari els monitors explicaven les històries que s'amaguen darrera dels estels, i com van ser aprofitats pels navegants per arribar als seus destins quan encara no hi havia satèl·lits artificials. Aquest planetari es va poder visitar dels dies 2 al 5 de gener, en dues sessions al matí i una a la tarda, que van registrar plens de públic en gairebé totes elles.

Tant l'activitat dels contes com la del planetari estan incloses dins del projecte d'activitats per l'any 1996, i es realitzaran durant els caps de setmana, a partir del proper mes de febrer.

L'activitat de dates més assenyalades, en canvi, es poden preparar com un fet puntual, i per tant, donar-li més rellevància.

L'experiència es posarà en marxa algun dia de les festes d'aquest Nadal 1995, i segons l'èxit assolit, pot institucionalitzar-se com una oferta constant.

Presentació de la barca Lola, al MMB (foto MMB)

Presentació de la restauració de la barca de pesca a l'encesa Lola

Coincidint amb la celebració del II

Fòrum de debat sobre el patrimoni marítim a la Mediterrània, ha estat presentada al vestíbul del Museu la recuperació de la barca de pesca a l'encesa Lola, duta a terme per un equip de persones interessades per la salvaguarda del nostre patrimoni marítim, encapçalat per Vicente Garcia Delgado, president de l'Associació d'Amics del Museu Marítim de Barcelona, i per Francesc Oller.

L'encesa és un sistema de pesca molt antic, del qual desconeixem l'origen, però se sap que ja es practicava fa més d'un miler d'anys, i que es caracteritzava per fer servir la llum artificial com a sistema per atraure els bancs de sardines. Es practicava de nit.

Les embarcacions emprades per a aquest tipus de pesca a Cadaqués eren un llaüt gros per transportar l'art i dos llaüts del foc, que transportaven la llenya dels fusters.

L'embarcació restaurada és un *llaüt del foc*, dit així perquè portava a la popa un fester, que era el lloc on s'encenien les teies de pi resinós, amb les quals s'obtenia la llum necessària per atraure la pesca. El temps emprat en l'estudi i la restauració ha estat de més de 3.000 hores repartides al llarg de dos anys, el que suposa 375 jornades de 8 hores, les quals es van portar a terme majoritàriament per aficionats, i, per tant, en les seves hores lliures.

El Museu Marítim de Barcelona s'ha fet ressò d'aquesta iniciativa privada pel que suposa de sensibilització envers el nostre patrimoni i l'ha presentada al Museu, amb l'esperança que encoratjarà altres a seguir el mateix camí.

Carta de Gabriel de Vallseca, mallorca, 1439 (foto MMB)

Cartografia mallorquina

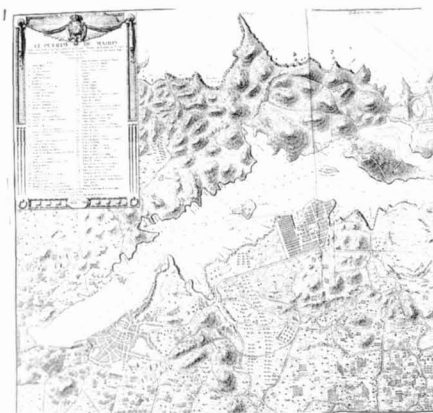
L'àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona edita cada any un llibre que recull una temàtica vinculada a la gestió de la institució o dels organismes que d'alguna manera en depenen. Enguany, el Museu Marítim de Barcelona va rebre l'encàrrec del disseny i la coordinació d'un volum dedicat a l'Escola Cartogràfica Mallorquina, un col·lectiu de cartògrafs que durant l'edat mitjana i l'edat moderna van desenvolupar la seva tasca per tota la Mediterrània, i crearen una escola cartogràfica que avui és considerada la més important del món medieval.

D'aquesta manera es volia ressaltar, d'una banda, la importància del desenvolupament de les ciències nàutiques a la Mediterrània medieval, fruit del retrobament de tres cultures, la jueva, l'àrab i la cristiana, i d'altra banda, la rellevància de la col·lecció de cartografia mallorquina que posseeix el Museu Marítim de Barcelona, i que constitueix el conjunt més important que es conserva a l'Estat espanyol.

El volum ha estat elaborat per prestigiosos especialistes d'arreu del món i proporciona una visió de conjunt del fenomen de l'escola cartogràfica mallorquina, alhora que analitza algunes de les col·leccions més importants que es conserven: la col·lecció de la Fundació Bartomeu March Servera de Palma de Mallorca, la de Biblioteca Nacional de França, a París i la de l'Hispanic Society of America, de Nova York.

Al llibre, àmpliament il·lustrat, es reproduïen les cartes nàutiques de la col·lecció del Museu Marítim i de les altres institucions que hi han participat, la qual cosa fa d'aquesta edició un instrument de treball fonamental per a aquelles persones interessades en aquesta temàtica, i una edició molt atractiva per a aquells que tot just volen iniciar-se en el coneixement d'aquesta matèria.

El llibre, del qual s'ha fet una edició molt reduïda, es podrà adquirir a la llibreria del Museu Marítim i a la llibreria de la Diputació de Barcelona, ubicada al carrer de Londres, núm. 55 de Barcelona.

Atles de Vicente Tofiño exposat a "Remenant el fons: cartografia moderna" (foto MMB)

Remenant el fons: Cartografia moderna al Museu Marítim de Barcelona

L'activitat del museu "Remenant el fons" ha estat dedicada durant el segon semestre de 1995 a la cartografia moderna, és a dir, aquella producció cartogràfica que sorgeix paral·lela a la invenció de la impremta -per tant es reproduïx per mitjans mecànics, encara que de caire artesanal-, i que es beneficia de l'avenç de les ciències cartogràfiques, que es produeix a partir del segle XVI.

El Museu Marítim de Barcelona compta en el seu fons, amb una àmplia col·lecció de mapes, cartes nàutiques i atles que daten dels segles XVII, XVIII i XIX, alguns dels quals han estat restaurats recentment.

Aquesta activitat ha estat, doncs, una bona ocasió per donar-los a conèixer encara que sigui parcialment. S'han exposat els exemplars de l'"Atlas Marítimo de España" de Vicente Tofiño de San Miguel, i l'Atles nàutic de Pieter Goos, editat a Amsterdam el 1673. Tant un com altre representen dues etapes cabdals de la ciència cartogràfica europea.

El Museu Marítim de Barcelona al Saló Nàutic

Després d'alguns anys d'absència, el Museu Marítim ha retornat al Saló Nàutic Internacional de Barcelona, a petició de l'organització del Saló; d'aquesta manera es recupera una

tradició de presència en els esdeveniments de caire nàutic més importants de la ciutat, que s'havia interromput uns anys enrera.

Enguany, l'estand del Museu va mostrar dues peces de les nostres col·leccions, que van atraure força els visitants: l'aparell òptic del far de Sant Carles de La Ràpita, i un dels primers òptimist construïts de fusta que es van fer al nostre país.

Ambdós objectes, juntament amb les imatges del museu i "La Gran Aventura del Mar" que es projectaven a diversos monitors instal·lats a l'estand, van constituir un punt d'atracció per al públic visitant del Saló, que en gran nombre va visitar el nostre estand.

La intenció del Museu Marítim de Barcelona, amb la seva reincorporació del Saló Nàutic, ha estat comptar amb un punt de promoció de la nova imatge del Museu, després de la profunda remodelació que s'ha efectuat durant l'any 1995.